

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ สิ่งมีชีวิตนะ สิ่งมีชีวิตปรารถนาความสุข เกิดความทุกข์ทั้งนั้น สิ่งมีชีวิต คุณ สัตว์ป่า สัตว์ป่ามันก็ต้องการความอุดมสมบูรณ์ของมัน มันอยากอยู่ของมันด้วยความราบรื่นนะ แต่เพราะว่าสภาวะแวดล้อม สัตว์ป่า คุณ เวลามันแห้งแล้ง ภัยแล้งของมัน มันต้องออกจากป่าของมันมาหาอาหาร ทั้งๆ ที่มันต้องหาอาหารอยู่ในป่า เพราะมันเป็นสัตว์ป่า สัตว์ป่ามันเกิดสภาวะแวดล้อมที่ไหน มันปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อมแบบนั้น แต่เวลามันเกิดภัยแล้งขึ้นมามันต้องหนี หนีมามันต้องหาอาหารของมัน

สัตว์มันยังมีความรู้สึกนึกคิดเลย แล้วเราเกิดเป็นคนไง เกิดเป็นคน คนมีความรู้สึกนึกคิดนะ ที่นี้หัวใจของเราเวลาคิดดี คิดดีมันคิดได้น้อย เวลาคิดชั่ว คิดชั่ว คิดเอารัดเอาเปรียบตนเอง เอารัดเอาเปรียบตนเอง มันพาดตนเองไปสมบุกสมบันกับทางโลกไง

แต่เวลาเราอยู่บ้านอยู่เรือนของเรา ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี เราได้ชีวิตนี้มา ได้ชีวิตนี้มาได้ยังไง เราได้ชีวิตนี้มาจากพ่อจากแม่นะ พ่อแม่เราก็มี ปู่ย่าตายายของเรา เวลาทำบุญกุศลขึ้นมา เราทำบุญกุศลอุทิศส่วนกุศลให้พ่อ ให้แม่ ให้ปู่ ให้ย่า ให้ตา ให้ยาย ให้พ่อ ให้แม่ ให้ปู่ ให้ย่า ให้ตา ให้ยายทำไม เพราะให้ท่านมีความสุขๆ เพราะเราได้ชีวิตนี้มาไง ชีวิตนี้เราแลกมาๆ อยู่ในครรภ์มา ๙ เดือน ออกมาจากช่องคลอด ออกมาจากช่องแคบนั้น ถ้าออกมาจากช่องแคบนั้น ถ้าไม่มีการบำรุงรักษาขึ้นมา ชีวิตนี้ก็หาไม่ แล้วชีวิตนี้เกิดมาแล้วท่านเลี้ยงดูมา ท่านปกป้องดูแลมา ให้การศึกษา ให้ทุกอย่างเลย สิ่งที่ให้มาๆ ชีวิตนี้มีค่าขนาดนี้

แต่เวลาเราคิดของเรา มันก็มีความรู้สึกนึกคิด คนมีความรู้สึกนึกคิดมันก็เอาแต่ใจตัวมัน เอาแต่ใจตัวมันเพราะอะไร เพราะมันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันลั่นฝิ่งๆ ความรู้สึกนึกคิดของเรา เวลากิเลสมันขุมมันแห่ขึ้นมา มันลั่นฝิ่ง พอมันลั่นฝิ่ง เอาสิ่งใดเข้าไปดูแลมันละ สิ่งที่จะดูแลสิ่งนี้ได้ก็คือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ มันสะอาดบริสุทธิ์เพราะใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้เองโดยชอบ

ความที่ตรัสรู้เองมันต้องมีพื้นฐานมา คุณิ เวลาตรัสรู้ขึ้นมา เวลาเป็นพระเวสสันดรกับชูชก ชูชกกับพระเวสสันดรสร้างบุญกุศลมาด้วยกัน เวลาสร้างบุญมาด้วยกัน เวลาเขาจะทำขนาดไหน เขาต้องคิดเอาโรคเอาเปรียบตลอด ชูชกนะ พระเวสสันดรเสียสละ เสียสละขนาดไหนนะ เวลาจะมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ชูชกก็มาเกิดเป็นเทวดา เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะขึ้นมา บรรณาคุณงามความดี ต้องเสียสละๆ

คนเรานะ เรามีครอบครัว นางพิมพาเป็นนมเหสี คลอดสามธรรมาหลอออกมา เข้าไปมองหน้ายังไม่ค่อยได้เลยละ เพราะอะไร เพราะเข้าไปแล้วมันจะไม่ได้ออกบวชไง ถ้าเข้าไปแล้ว นางพิมพาลักไว้ คนมีความผูกพัน ผูกพันกับลูก แล้วลูกเกิด คนที่เป็นหัวอกของพ่อ ลูกคนแรกเกิดมา มันเห่อทั้งนั้นนะ ใ้่นี่ลูกก็เกิด ใจมันก็ต้องออกบวช ใจมันต้องคิดหา มันทุกข์มันยากไปทั้งนั้นนะ นี่ไง ขนาดสร้างคุณงามความดีมาขนาดนั้น พอคุณงามความดีขนาดนั้น ในเมื่อยังไม่สำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันยังมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากอยู่ มันบีบคั้นหัวใจ คนมีความรู้สึกนึกคิดๆ มันจะนึกคิดเรื่องอะไรละ

ถ้ามันคิดเรื่องดีๆ คิดเรื่องดีๆ แต่ความรับผิดชอบ ครอบครัวอยู่ต้องทิ้งไป ต้องทิ้งไปทิ้งทุกอย่างไปค้นคว้า ค้นคว้าจนมันต้องมีพื้นฐานมา คำว่า “มีพื้นฐานมา” บารมี ถ้ามีบารมี เวลาไปค้นคว้ามา ออาหารดาบส อุทกดาบสบอก “เจ้าชายสิทธัตถะมีความสามารถเหมือนเรา เป็นอาจารย์ได้เหมือนเราทุกอย่าง” ทุกคนยกยอปอปั้นทั้งนั้นนะ

แต่ด้วยอำนาจวาสนาที่ได้สร้างมา ได้สร้างคุณงามความดีมา พอสร้างคุณงามความดี มันเปรียบเทียบกับอำนาจวาสนาของตน มันจริงหรือมันเท็จ ใ้้คำยกย่องสรรเสริญมันจริงหรือเปล่า เขายกย่องว่าเราเป็นคนดีๆ เขายกย่องว่าเราเป็นศาสดา เขายกย่องว่าจิตใจเราดีงาม มันดีหรือเปล่า มันไม่ดี มันไม่ดีเพราะมันสงสัย มันยังสงสัย มันยังมีกิเลสอยู่ในหัวใจ ใครยกย่องสรรเสริญขนาดไหนสละทิ้งหมดเลย สละทิ้งหมดเลย เราไปค้นคว้าด้วยตัวเอง นี่ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญที่สร้างมา

บุญที่สร้างมา เห็นไหม นางสุชาดาจะแค้น เพราะบนไว้ อยากได้ลูกชาย พอได้ลูกชายจะแค้นกับเทวดา พอเทวดา เพราะเขาคิดว่าเขาจะแค้น เขาจะไปหาเทวดา องค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธลักษณะ โลกเขามองว่าเป็นเทวดา มานั่งอยู่นั้น นั่งอยู่โคนไม้ เราจะไป ถวายเทวดา จะไปแก้บน

นี่อำนาจวาสนาบารมี ฉันทอาหารของนางสุชาดา ถาดทองคำนะ ถวายเทวดา ถวายทั้งถาดทองคำ เอาถาดทองคำเลี้ยงทวยलयน้ำไป “ถ้าเราจะได้สำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้มันทวนกระแสดลับขึ้นไป ให้มันทวนน้ำขึ้นไป” ถาดทองคำ ถาดลอยไปในแม่น้ำแล้วให้มันไหลทวนน้ำขึ้นไป นี่เวลาอำนาจวาสนาก็มีขนาดนั้นนะ แต่กิเลสมันบีบคั้นๆ

เวลากิเลสบีบคั้น เวลามาพิจารณาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง บุญเพนิวาสนานุสติญาณ จตุปปาตญาณ เรื่องอดีตสิ่งที่สร้างสมขึ้นมาได้เห็นหมดใจ ได้เห็นว่า อ้อ! ชาติที่แล้วพระเวสสันดร มันเห็นของมันไป เห็นแล้วก็ไม่คิดไม่ข้อง ถ้าไม่สิ้น มันก็ต้องไป จตุปปาตญาณ ยังต้องเกิดไปอนาคต ก็ไม่คิดไม่ข้อง ดึงกลับมา อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิมุตติสุขๆ พอกันที การเวียนว่ายตายเกิดนะพอกันที สิ่งที่ดีงาม ที่สร้างสมบุญญาธิการมา

เวลาชุกขมาเกิดเป็นเทวดา เทวดาก็เกิดเป็นลูกผู้น้อง เป็นลูกผู้น้องก็เกิดมาเหมือนกัน เกิดมาเพราะว่าการกระทำมันก็มีฉานโลกีย์ มันก็ทำขึ้นไปเหมือนกัน มาเกิดเป็นเทวดา พอมาเกิดเป็นเทวดา เวลาเขาออกบวชๆ ออกบวชไปกับเขา เวลาไปประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็ได้ ฉานโลกีย์ สิ่งที่ทำมาๆ มันคิดดีคิดชั่ว มันคิดอยู่ในใจของเราใจ คนเรามีความรู้สึกนึกคิด ในหัวใจของเรา เราจะเป็นเทวดาในหัวใจของเรา หรือเราจะเป็นเจ้าชายสิทธัตถะในหัวใจของเรา

“เป็นเจ้าชายสิทธัตถะเสียหรือ เราทำอย่างนั้นได้หรือ”

อ้าว! ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคตนะ กำหนดพุทโธๆ พุทโธคือชื่อของพุทธะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ขึ้นมา พุทธะมันยังไม่มี คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว อนาคตภินทิกเศรษฐีเขาไปเยี่ยมเพื่อนของเขา เพื่อนของเขา นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาถวายทาน เวลาเห็นเพื่อนทำอาหารมากมาย มหาศาล “นี่มีงานอะไรกัน มีงานอะไรกัน”

“ไม่รู้หรือว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว พุทธะมีแล้ว พุทธะ”

อนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ยืนว่าพุทธะมีแล้ว นอนไม่หลับ คิณนั้นนอนไม่ได้ กระทบกระวาย จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปเฝ้าพุทธะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้มันก็ไม่มีการพุทธะ มันก็ไม่มีการพุทธะ ก็บอก ว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้ภาวนาพุทธะ

ถ้าไม่มีพุทธะ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอ็งบวชเป็นพระทำไม ที่เอ็งบวชกันนี้ก็เพื่อพุทธะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรม วินัยนี้ไว้ วางธรรมวินัย เราเป็นบริษัท ๔ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับ บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราได้สิทธิ์ เราได้สิทธิ์นะ ฝากไว้กับบริษัท ๔ แล้ว บริษัท ๔ ฝากศาสนาไว้ ฝากไว้แล้วเราได้อะไรละ ฝากไว้แล้วเราก็กังมาโดนหลอกกันอยู่ที่นี่ใช่ ไหม

ถ้าฝากไว้ๆ ฝากไว้มันเป็นพันธกรรม พันธกรรมมันมีทรัพย์สินอยู่จริงหรือเปล่า พันธกรรมมันมีสมบัติอยู่จริงหรือเปล่า แล้วสมบัตินั้นมันขึ้นมาที่ไหน พันธกรรมมันขึ้นเข้ามาใน หัวใจ ผังไว้ที่นี้ ผังไว้ที่พุทธะ ผังไว้ในหัวใจ ถ้าผังไว้ในหัวใจ

เราทำบุญกุศลกันเพราะว่าเรามีศรัทธามีความเชื่อ มีศรัทธาความเชื่อที่ว่าอำนาจวาสนา มันเกิด เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร สอนให้ เสียสละ เสียสละอะไร เสียสละความตระหนี่ถี่เหนียว เสียสละความยึดมั่นถือมั่น เสียสละความ ทุกข์ความยาก เสียสละไอ้ที่มันวิตกกังวล เสียสละความลังเลสงสัย ให้มันเสียสละที่นี้ไง เสียสละที่สุดก็เสียสละทิวฐิมานะ อัดตาดัวตนมันเสียสละไป

แล้วถ้าเสียสละไม่เป็น ไม่เป็นก็ทำทานก่อน ทำทานเป็นวัตถุ วัตถุทำทานๆ เพราะอะไร เพราะถ้ามันมีกิเลสมาก มันไม่ยอม

โครงการช่วยชาติของหลวงตา ท่านบอกว่าไอ้พวกตระหนี่ถี่เหนียวกำแบงก์บาทไว้ในนะ แล้วมันบอกมันจะช่วยชาติ มันกำแล้วกำอีกจนเหงื่อออก แบงก์กระดากเปียกหมดเลย จนเปียก หมดเลย มันยังให้ไม่ได้เลย แต่ถ้าคนเขามีศรัทธา เขาช่วยชาติ ช่วยชาติ ช่วยเหลือประเทศชาติ ศาสนจักรตั้งอยู่บนอาณาจักร ถ้าอาณาจักรมันเข้มแข็ง ถ้าอาณาจักรมันเข้มแข็ง สมณะชีพราหมณ์จะได้ประพฤติปฏิบัติ ถ้าอาณาจักรเข้มแข็ง เราประกอบสัมมาอาชีวะ เราอยู่กันด้วย

ความรุ่มเย็นเป็นสุข นี่ผู้ที่มิปัญญาเขาทำ แต่ไอ้พวกที่ปัญญาเยอะเกินไปมันก็มาแยกแยะ “ไม่ใช่กิจของสงฆ์ ไม่ใช่กิจของสงฆ์”

แล้วกิจของสงฆ์ทำอะไรล่ะ กิจของสงฆ์ก็ทำบุญมากๆ ได้บุญมากๆ ใจใหม่ กิจของสงฆ์ก็เอาสตางค์มาให้ฉัน เอาบุญไปใจใหม่

แล้วเวลาเราทำของเราล่ะ เราทำของเรา เราทำเพื่ออะไร จิตใจเราสูงส่งกว่านั้น เพราะเวลาหลวงตาท่านพูดถึงไอ้หลังลายๆ ก็เศษกระดาษ เขาสมมุติกันว่ามีความ เราก็มีความตามสมมุติ สมมุติบัญญัตินะ สมมุติ สมมุติให้เป็นจริง มันเป็นจริงตามสมมุตินะ กฎหมายสมมุติทั้งนั้นนะ เพราะเวลาเขาเลิกใจแล้ว กฎหมายล้าหลัง กฎหมายหมดสมัยเขายกเลิก สมมุติใหม่ สมมุติ แต่จริงตามสมมุติ เพราะมันได้การยอมรับกับสังคม สังคมยอมรับกติกานี้ก็ต้องเป็นกติกานั้น

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นสมมุติๆ สมมุติมันก็เป็นจริงตามสมมุตินั้นนะ แต่ถ้าเราจะเอาจริงของเราล่ะ ถ้าเอาจริงของเราละ สมมุติบัญญัติ บัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเวลาเขาไปธรรมทูตๆ เวลาเถรพาเขาไปเจอกัน สวดบาลีเหมือนกัน สวดบาลีเหมือนกันนี้ บัญญัติ จะภาษาไหนก็แล้วแต่ สวดบาลีเหมือนกัน นี่สมมุติบัญญัติ บัญญัติขึ้นมา รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ บัญญัติขึ้นมาเรื่องอริยสัจ เรื่องสัจจะ เรื่องความจริง เรื่องอำนาจาสนา บารมีของธรรม ถ้ามันมีจริงขึ้นมา ถ้าเราปฏิบัติ เราปฏิบัติอย่างนั้นนะ

เวลาเราปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่ออะไรล่ะ ก็นี่ไง ก็พุทธะไง ถ้าพุทธะ พุทธะของเราแท้ๆ พุทธะเป็นธาตุรู้ คนเราเกิดมามีจิต จิตคือพุทธะ จิตคือจิตวิญญาณ ไม่มีจิตวิญญาณก็ไม่มีชีวิต แล้วจิตวิญญาณมันมาจากไหน เกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มาไง แล้วจิตนี้มาจากไหน จิตมันแบ่งจิตได้ไหม จิตหนึ่งมันเป็นแบ่งเป็นจิตสองจิตสามไม่ได้ จิตที่มันจะจุดในใจ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำของมารดา มันต้องเป็นจิตของคนคนนั้น คุณ คุณผู้ชาย สติจะลงเวลาจะลงจุดในครรภ์ของนางมหาเมธาสิ นั้นก็จิตหนึ่ง แต่จิตหนึ่งนะ จิตหนึ่งได้มา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จิตหนึ่งนั้นมาชำระล้าง จิตหนึ่งนั้นมาสำรอกมาคายอวิชชาออก พญามารทำลายมันแล้ว จิตนั้นเป็นจิตแห่งพุทธะ แล้วจิตเราล่ะ

นี่ไง สมบัติของเราๆ นี่ไง ที่เราจะทำสมบัติของเรา สมบัติที่นี้ ที่มาเสียสละกันอยู่นี่ เสียสละกันอยู่นี่ก็เสียสละเพื่อหัวใจดวงนี้นะ หัวใจดวงที่เสียสละนะ หลวงตาท่านบอกว่า เราเสียสละขึ้นมา เราทำไร่ไถนาของเรา นาของเรา ถ้าเราเก็บเกี่ยวแล้วเราได้อะไร เราก็ได้ข้าวในนา

น้ำมันใหม่ พระเป็นเนื้อนาของโลก พระเป็นเนื้อนา เป็นเนื้อนาคบุญใจ เนื้อนาคมันได้อะไรล่ะ เวลาเขาเก็บข้าวไปแล้ว นาคมันก็เหลือแต่ฟางข้าว แล้วก็เม็ดข้าวที่ร่วงอยู่ในนาคนั่นล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามองอย่างนี้มันก็จะได้บุญกุศลเป็นแบบนี้ ถ้าบุญกุศลเป็นแบบนี้ บุญกุศลอยู่ที่ไหน บุญเป็นตัวกลมๆ หรือตัวแบนๆ

บุญมันก็ความรู้สึกนี่ไง ความรู้สึกที่อบอุ่น ความรู้สึกที่ชื่นบาน ความรู้สึกที่ปลอดโปร่ง แล้วความปลอดโปร่ง มันปลอดโปร่งโดยสังขะ โดยความจริง โดยอริยสังขะ มันปลอดโปร่งอย่างนั้นมันปลอดโปร่งโดยไม่มีสิ่งใดเคลือบแคลงสงสัย

ถ้ามันปลอดโปร่งโดยการประสาธัมพันธ์ “ว่างๆ ว่างๆ มันปลอดโปร่ง ทำแล้วมันสบายใจๆ” พอเขาบอกว่าเราทำผิด โอ้โฮ! เสียหายๆ

แต่ถ้าเราเป็นสังขะ เป็นความจริง ทำแล้ว ทำแล้วทิ้งเหว เป็นความจริงของเรา มันพิสูจน์ได้ การเสียสละอันนั้นมันพิสูจน์ได้ มันพิสูจน์ได้จากสังขะความจริงอันนั้น ถ้าสังขะความจริงอันนั้นมันเป็นสังขะความจริงอันนั้น แล้วเรามาภาวนาของเรา ถ้าภาวนาของเรามันยังรู้ รู้เพราะอะไร

คูสิ เวลาพุทธะมันเบิกบาน มันแจ่มใส มันครอบ ๓ โลกธาตุ แล้วจิตใจของเราล่ะ ถ้ามันทำ จิตใจดวงใดก็แล้วแต่ ถ้ามันทำแล้วมันเหมือนกันทั้งนั้นนะ มันเหมือนกัน มันพิจารณาได้เหมือนกัน แล้วสมบัติอันนี้เป็นของเรา ของเรา คูสิ สิ่งที่เป็นสังขธรรมมันละเอียดลึกซึ้ง ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญามันเกิดขึ้น มันละเอียดลึกซึ้งเกินไป ละเอียดลึกซึ้งเกินไปจนเราเข้าถึงกันไม่ได้ แล้วเราจะเริ่มต้นกันไม่ได้ไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนเรื่องการเสียสละทานใจ อนุปปพพิกธา ทำทาน ทำบุญกุศลแล้วมันได้ไปเกิดบนสวรรค์ พอเกิดบนสวรรค์แล้ว ถ้ามีสติมีปัญหา ให้ถือเนกขัมมะ ถือเนกขัมมะ พอจิตใจควรแก่การงาน ถือเนกขัมมะ เพราะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดบนสวรรค์ เกิดบนพรหมมันก็ต้องตายเหมือนกันหมดแหละ ผลของวัฏฏะๆ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วทำอย่างไรถึงจะพ้นจากวัฏฏะล่ะ

ถ้ามันจะพ้นจากวัฏฏะ ถ้ามันจะพ้นจากวัฏฏะ มันก็มีอริยสังขะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสังขะ ถ้าพ้นจากวัฏฏะ มันมีมรรคญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตรัสรู้เองเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนั้นไง จะสอนตรงนั้น แต่มันต้องปรับสภาพใจของคนขึ้นมาก่อน จะสอนถึงตรงนั้นเลย ตรงนั้นรู้ไม่ได้ หรอก มันรู้ได้มันเป็นมุ่มมอ เป็นมุ่มมอ เป็นทัศนคติ เป็นตรรกะ เข้าไม่ถึงหรอก เข้าไม่ถึง เข้าไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ที่จะเข้าถึง เป็นไปไม่ได้ถ้าไม่ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ถ้าใจมันสงบเข้ามาก่อน มันทำความสงบของมันขึ้นมา สิ่งที่เป็นโลกๆ มันก็รู้ของมันนะ สิ่งที่เป็นโลกๆ มันก็หลอกเราอยู่เนี่ย เราวางโลกทัศน์ เราวางโลกิยปัญญา โลกิยปัญญาเพราะกิเลส คัดหาความทะยานอยากมันครอบงำอยู่ เราวางเสร็จแล้วทำความสงบของใจเข้ามา พอใจมันสงบแล้ว ถ้ามันยกขึ้นสู่ เห็นไหม “ใจสงบแล้วจะยกขึ้นทำไมละ ก็มันสงบแล้ว มันดีแล้ว”...มันดีแล้วมันก็ชั่วคราว

คูลี ลัทธิศาสนาทุกลัทธิศาสนาเขาบอกว่าเขาก็มีการภาวนาเหมือนกัน การภาวนาของเขา สูงส่งได้แค่นี้ แล้วเป็นมิจฉาด้วย เป็นมิจฉาเพราะเข้าไปสว่างไสว เข้าไปส่องใสเท่านั้น เพราะส่องใสขนาดไหนมันก็เศร้าหมอง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ไม่มีสิ่งใดคงที่ ไม่มี ถ้าทำอย่างนั้นแล้วมันก็เวียนอยู่ในวัฏฏะนั่นนะ มันก็เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญอยู่นั่นนะ ถ้ามันรักษาไว้ก็รักษาด้วยตบะธรรมเท่านั้นเอง

แต่ถ้ามันเป็นจริงนะ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าวิปัสสนาขึ้นไปแล้ว นี่ปัญญาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิภังขญาณ สාරอกกายอวิชชา คายความที่พาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาดิกะที่มันพาเกิดอยู่เนี่ย เพราะมันไม่รู้ตัวมัน มันถึงพาเกิด ถ้ามันไปชำระล้าง มันสว่างไสวขึ้นมา ใครจะไปเกิด ก็กูไม่ไป กูไม่ไปแล้วอะไรจะเกิด กูไม่ไป กูไม่มี กูไม่รับรู้ แล้วใคร อะไรจะไปเกิด แต่ถ้ากูไม่รู้จักตัวเองนะไป กูไม่ยอมไป แต่มันไปแล้วไปเพราะความไม่รู้นั่นแหละ

นี่ไง ถ้ามันชำระล้างมันกายของมันเป็นความจริงอันนี้ นี่ไง พุทธะไง นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วถึงเป็นพระพุทธรเจ้า แล้วชื่อว่าพุทธะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ฉะนั้น ถ้ามันเคารพกัน มันเคารพมันก็ต้องเคารพตั้งแต่นาม แล้วเวลาเราหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ถ้าจิตเราสงบเข้ามาแล้ว นั่นแหละตัวจริง ตัวจริง เห็นไหม ตัวจริงของพุทธะ แล้วพุทธะเป็นพุทธะของเราเสียด้วย ไม่ใช่พุทธะของใครทั้งสิ้น แล้วถ้ามันมีความสงบมีความระงับขึ้นมา มันมีสติมีปัญญา พยายามฝึกหัดก้าวเดินขึ้นไป ถ้าก้าวเดินขึ้นไปนะ

คนมีความคิด สัตว์มันก็มีความคิด แต่ความคิดของสัตว์มันเพื่อดำรงชีพของมัน มันหาอาหารเพื่อเลี้ยงชีพมันเท่านั้นนะ แล้วเวลากลับแล้วต่าง ๆ มันก็ไปหาอาหารของมันโดยที่ไม่ประสีประสา ใ้อเราก็ดูของเรากัน มันก็ว่าอาหารประจำโลก ใครก็กินได้ นี่ความคิดของมัน เพราะมันหิวมันกระหาย ใ้อเราก็ดูแหงนของเรา

ทีนี้พอเรามีสติมีปัญญาขึ้นมา สิ่งที่เป็นอาหาร เดียวนี้ถ้าขณะไหนเกิดภัยแล้งขึ้นมา พอภัยแล้ง มีงบประมาณแล้ว มีความช่วยเหลือกันแล้ว เวลาสงคราม ยูเอ็นเขายังต้องเอาอาหารไปแจกเลย เพราะเขาเห็นถึงความเป็นมนุษย์ แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา สิ่งนั้นมันเลี้ยงธาตุ ๔ เราจะต้องมีคุณธรรมในใจของเรา สมบัติของพระคือคุณธรรม คือศีล สมาธิ ปัญญา สมบัติของเราเป็นแก้วแหวนเงินทอง มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีพ แล้วสมบัติจริงๆ มันคืออะไรละ สมบัติจริงๆ ของคนมันคืออะไร

สมบัติจริงๆ ของคนก็มีความดีกับความชั่ว แต่เราเอาความดีสิ ความชั่วไม่เอาจะเอาความดี แล้วดี ดีถึงที่สุด ดีถึงที่สุด คืออยู่ที่โคนไม้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ อยู่ที่โคนไม้ แต่ดีของเราอยู่ที่โคนหัวใจ อยู่ที่จิตใต้สำนึก โคนหัวใจ พุทธะอันนี้ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา ความดีเรามันอยู่ที่นี้ แล้วไม่ต้องใครมาบอกกู ไม่ต้องให้ใครมาอุทิศส่วนกุศลให้ ไม่ต้องให้ใครมาช่วยเหลือ เพราะหัวใจของกูมันเป็นของกู เอวัง